

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

31 mai 2018*

„Trimitere preliminară – Controlul operațiunilor de concentrare între întreprinderi – Regulamentul (CE) nr. 139/2004 – Articolul 7 alineatul (1) – Punerea în aplicare a unei concentrări înainte de notificarea Comisiei Europene și de declararea compatibilității cu piața comună – Interdicție – Întindere – Noțiunea de concentrare – Rezilierea unui acord de cooperare cu un terț de către una dintre întreprinderile participante la concentrare”

În cauza C-633/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sø- og Handelsretten (Tribunalul Maritim și Comercial, Danemarca), prin decizia din 25 noiembrie 2016, primită de Curte la 7 decembrie 2016, în procedura

Ernst & Young P/S

împotriva

Konkurrencerådet,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul J. L. da Cruz Vilaça, președinte de cameră, domnul A. Tizzano (raportor), vicepreședintele Curții, domnul A. Borg Barthet, doamna M. Berger și domnul F. Biltgen, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: doamna C. Strömholm, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 15 noiembrie 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Ernst & Young P/S, de G. Holtsø și de J. Plum, advokater;
- pentru guvernul danez, de C. Thorning, în calitate de agent, asistat de J. Pinborg, advokat;
- pentru Comisia Europeană, de G. Conte și de T. Vecchi, în calitate de agenți, asistați de H. Peytz, advokat,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 18 ianuarie 2018,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: daneza.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi („Regulamentul CE privind concentrările”) (JO 2004, L 24, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 201).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei acțiuni în anulare introduse de Ernst & Young P/S în fața Søg- og Handelsretten (Tribunalul Maritim și Comercial, Danemarca) împotriva unei decizii a Konkurrencerådet (Consiliul Concurenței, Danemarca), prin care acesta a constatat că, pe de o parte, Ernst & Young, Ernst & Young Europe LLP, Ernst & Young Godkendt Revisionsaktieselskab, Ernst & Young Global Limited și EYGS LLP (denumite în continuare împreună „EY”) și, pe de altă parte, KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, Komplementar selskabet af 1. januar 2009 Statsautoriseret Revisionsaktieselskab și KPMG Ejendomme Flintholm K/S (denumite în continuare împreună „KPMG DK”) au încărcat interdicția punerii în aplicare a unei operațiuni de concentrare înainte de autorizarea acesteia de către Consiliul Concurenței (denumită în continuare „obligația de suspendare”), conform articolului 12 c alineatul 5 din konkurrencelov (Legea daneză privind concurența).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (5), (6), (20) și (34) ale Regulamentului nr. 139/2004 au următorul cuprins:
  - „(5) [...] ar trebui să se asigure că procesul de reorganizare nu provoacă daune durabile concurenței; prin urmare, dreptul comunitar trebuie să includă dispoziții care să reglementeze acele concentrări care pot afecta semnificativ concurența efectivă pe piața comună sau pe o parte semnificativă a acesteia.
  - (6) Prin urmare, este necesar un instrument juridic specific care să permită controlul eficient asupra tuturor concentrărilor în ceea ce privește efectul acestora asupra structurii concurenței în Comunitate și care să fie singurul instrument aplicabil acestor concentrări.

[...]

  - (20) Este util să se definească noțiunea de concentrare astfel încât să fie incluse operațiunile care au ca rezultat modificări de durată asupra controlului întreprinderilor implicate și, prin urmare, asupra structurii pieței. În consecință, este oportun să se includă în sfera de aplicare a prezentului regulament toate societățile în comun care îndeplinesc în mod durabil toate funcțiile unei entități economice autonome. În plus, este oportun ca operațiunile care sunt strâns legate între ele printr-o legătură condițională sau care iau forma unei serii de tranzacții cu valori mobiliare desfășurate pe parcursul unei perioade de timp rezonabil de scurte să fie tratate ca fiind o singură concentrare.

[...]

  - (34) Pentru asigurarea unui control efectiv, întreprinderile ar trebui să aibă obligația de a notifica în prealabil concentrările cu dimensiune comunitară imediat după încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau achiziționarea pachetului de control. [...] Punerea în aplicare a concentrărilor ar trebui suspendată până la adoptarea unei decizii finale de către Comisie. Totuși, dacă este cazul, ar trebui să fie posibilă acordarea unei derogări de la această suspendare la cererea întreprinderilor implicate. [...]

4 Articolul 3 din acest regulament, intitulat „Definiția concentrării”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Se consideră că se realizează o concentrare în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma:

- (a) fuzionării a două sau mai multe întreprinderi independente anterior sau părți ale unor întreprinderi sau
- (b) preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere sau de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziționarea de valori mobiliare sau de active, fie prin contract sau prin orice alte mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia sau mai multor întreprinderi sau părți ale acestora.

(2) Controlul decurge din drepturi, contracte sau orice alte mijloace care, fie separat sau combinate și având în vedere considerentele de drept sau de fapt relevante, conferă posibilitatea exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi, în special prin:

- (a) dreptul de proprietate sau dreptul de folosință integrală sau parțială asupra activelor unei întreprinderi;
- (b) drepturi sau contracte care conferă o influență decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor unei întreprinderi.”

5 Articolul 4 din regulamentul menționat, intitulat „Notificarea prealabilă a concentrărilor și trimiterea prealabilă notificării la cererea părților care fac notificarea”, prevede la alineatul (1) primul paragraf:

„Concentrările care au dimensiune comunitară definite în prezentul regulament trebuie notificate Comisiei înainte de punerea în aplicare și după încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau după preluarea pachetului de control.”

6 Articolul 7 din același regulament, intitulat „Suspendarea concentrărilor”, prevede la alineatele (1)-(3):

„(1) O concentrare cu dimensiune comunitară astfel cum este definită la articolul 1 sau care trebuie examinată de către Comisie în temeiul articolului 4 alineatul (5) nu se pune în aplicare nici înainte de notificare și nici înainte de a fi declarată compatibilă cu piața comună în temeiul unei decizii adoptate în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (b), articolul 8 alineatul (1) sau (2) sau pe baza unei prezumții în conformitate cu articolul 10 alineatul (6).

(2) Alineatul (1) nu împiedică punerea în aplicare a unei oferte publice sau a unei serii de tranzacții cu valori mobiliare, inclusiv cu valori mobiliare convertibile în alte tipuri de valori mobiliare, acceptate în vederea tranzacționării pe o piață de tipul bursei de valori, prin care se dobândește controlul în sensul articolului 3 din la vânzătorii diferiți, cu condiția ca:

- (a) concentrarea să fie notificată fără întârziere Comisiei în conformitate cu articolul 4 și
- (b) cel care dobândește controlul să nu exercite drepturile de vot aferente valorilor mobiliare în cauză sau să facă acest lucru numai pentru a menține valoarea integrală a investiției sale în temeiul unei derogări acordate de Comisie în conformitate cu alineatul (3).

(3) Comisia poate acorda, la cerere, o derogare de la obligațiile impuse la alineatul (1) sau (2). Cererea pentru acordarea unei derogări trebuie justificată. La adoptarea unei decizii privind cererea, Comisia ia în considerare, *inter alia*, efectele suspendării asupra uneia sau mai multor întreprinderi implicate în concentrare sau asupra unei terțe părți și amenințarea reprezentată de concentrare asupra

concrenței. O astfel de derogare poate fi acordată sub rezerva îndeplinirii unor condiții și obligații destinate asigurării unor condiții de concurență efectivă. O derogare poate fi solicitată și acordată în orice moment, înainte de notificare sau după operațiune.”

- 7 Articolul 21 din Regulamentul nr. 139/2004, intitulat „Aplicarea regulamentului și jurisdicția”, prevede la alineatul (1):

„Prezentul regulament se aplică exclusiv concentrărilor astfel cum sunt definite la articolul 3, iar Regulamentele (CE) nr. 1/2003 [al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101] și [102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167)], (CEE) nr. 1017/68 [...], (CEE) nr. 4056/86 [...] și (CEE) nr. 3975/87 [...] nu se aplică decât în legătură cu societățile în comun care nu au o dimensiune comunitară și care au ca obiect sau efect coordonarea comportamentului concurențial al unor întreprinderi care își păstrează independența.”

Dreptul danez

- 8 Articolul 12 c din Legea daneză privind concurența prevede:

„1. Autoritatea daneză pentru concurență și consumatori decide dacă o concentrare poate fi autorizată sau interzisă.

[...]

5 Concentrările care fac obiectul prezentei legi nu vor fi puse în aplicare nici înainte de notificarea lor, nici până la aprobarea lor de către autoritatea daneză pentru concurență și consumatori în temeiul alineatului 1.

[...]

6 Autoritatea daneză pentru concurență și consumatori poate acorda o derogare de la dispozițiile alineatului 5, sub rezerva îndeplinirii unor condiții și obligații destinate asigurării unor condiții de concurență efectivă.”

- 9 Din expunerea de motive de la articolul 12c din Legea daneză privind concurența reiese că normele daneze privind controlul concentrărilor sunt întemeiate pe dispozițiile Regulamentului nr. 139/2004 și trebuie interpretate în conformitate cu acestea, în ceea ce privește atât definiția și conținutul noțiunii „concentrare”, cât și obligația de suspendare.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 10 La 18 noiembrie 2013, societățile KPMG DK au încheiat un acord de concentrare cu societățile EY (denumit în continuare „acordul de concentrare”).
- 11 La data faptelor, KPMG DK și EY erau cabinete de audit care furnizau servicii de audit și de expertiză contabilă în Danemarca.
- 12 La data încheierii acordului de concentrare, societățile KPMG DK erau membre ale unei rețele internaționale de cabinete de audit independente numite KPMG International Cooperative (denumită în continuare „KPMG International”). Întrucât societățile KPMG DK nu erau integrate structural în rețeaua KPMG International, la 15 februarie 2010 a fost încheiat un acord de cooperare între societățile KPMG DK și KPMG International (denumit în continuare „acordul de cooperare”). În

temeiul acestui acord, societățile KPMG DK dispuneau de dreptul exclusiv de a face parte din KPMG International în Danemarca și de a utiliza mărcile KPMG International pentru acțiunile lor comerciale în acest stat membru.

- 13 De asemenea, acordul de cooperare conținea dispoziții care priveau repartizarea clienților, obligația de efectua prestări de servicii pentru clienții din alte state și o compensație anuală pentru a putea face parte din rețea. În plus, prevedea că respectivele cabinete de audit participante nu puteau încheia între ele contracte comerciale precum parteneriate sau asocieri în participațiune. Acest acord institua și o cooperare voluntară și integrată între cabinetele de audit participante, lucrând pe bază de norme și de proceduri comune și care, față de clienți, se prezentau ca fiind o rețea globală, chiar dacă fiecare dintre ele era o întreprindere autonomă și independentă din punctul de vedere al dreptului concurenței.
- 14 Potrivit condițiilor acordului de concentrare, de la semnarea acestuia, societățile KPMG DK trebuiau să anunțe că, în vederea unei concentrări cu societățile EY, acestea se retrăgeau din KPMG International cel târziu începând cu data de 30 septembrie 2014. În temeiul acordului de cooperare, rezilierea acestuia de către una dintre părți trebuia să aibă loc în urma unui preaviz efectuat cu cel puțin șase luni înainte de încheierea exercițiului fiscal al KPMG International.
- 15 Părțile din litigiul principal sunt de acord că respectiva concentrare nu avea o dimensiune comunitară, în sensul Regulamentului nr. 139/2004, că aceasta trebuia să facă obiectul unei notificări către autoritățile competente daneze și că realizarea sa era supusă autorizării prealabile din partea acestor autorități.
- 16 După semnarea acordului de concentrare la 18 noiembrie 2013, societățile KPMG DK au reziliat, în aceeași zi, acordul de cooperare începând de la 30 septembrie 2014. Rezilierea acordului de cooperare nu era supusă în sine aprobării autorităților în domeniul concurenței.
- 17 Încheierea acordului de concentrare a fost făcută publică la 19 noiembrie 2013.
- 18 La 20 noiembrie 2013, KPMG International a făcut publică intenția sa de a-și menține prezența pe piața daneză și în acest sens a creat, la 21 noiembrie 2013, o nouă activitate de audit și de control al conturilor în Danemarca, în timp ce acordul de cooperare continua să fie în vigoare.
- 19 Mai mulți clienți ai societăților KPMG DK au decis să schimbe auditorii, decidând să recurgă fie la KPMG International fie la alți operatori.
- 20 Societățile KPMG DK și EY au pus în aplicare procedura de prenotificare imediat ce acordul de concentrare a fost făcut public și primele contacte cu autoritățile daneze au fost luate la 21 noiembrie 2013.
- 21 Operațiunea a fost notificată, la 13 decembrie 2013, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (autoritatea daneză pentru concurență și consumatori, Danemarca), iar concentrarea a fost autorizată prin decizia Consiliului Concurenței din 28 mai 2014, sub rezerva unor angajamente care urmau a fi luate de către părți. După această autorizare, societățile KPMG DK și KPMG International s-au înțeles să pună capăt acordului de cooperare începând cu 30 iunie 2014.
- 22 Prin decizia din 17 decembrie 2014 (denumită în continuare „decizia atacată”), Consiliul Concurenței a constatat că KPMG DK, reziliind acordul de cooperare la 18 noiembrie 2013, în conformitate cu acordul de concentrare, și anume înainte de autorizarea concentrării de către Consiliul Concurenței, a încălcat interdicția referitoare la punerea în aplicare a unei concentrări, prevăzută de Legea daneză privind concurența.

- 23 Consiliul Concurenței își întemeiază decizia atacată pe o apreciere de ansamblu a împrejurărilor de fapt, potrivit căreia rezilierea acordului de cooperare este în special inerentă concentrării, ireversibilă și susceptibilă să producă efecte pe piață în perioada cuprinsă între această reziliere însăși și autorizarea concentrării. În special, Consiliul Concurenței a considerat că nu era necesar să stabilească că rezilierea respectivă se afla la originea efectelor care s-au produs pe piață, faptul că era susceptibilă să le producă fiind suficient.
- 24 La 1 iunie 2015, Ernst & Young a sesizat Sø- og Handelsretten (Tribunalul Maritim și Comercial) cu o acțiune în anulare îndreptată împotriva deciziei atacate, contestând în special interpretarea efectuată de Consiliul Concurenței cu privire la întinderea interdicției de punere în aplicare a unei concentrări înainte de autorizarea acestei concentrări de către Consiliul Concurenței, precum și temeiurile deciziei atacate și incidența pe care rezilierea acordului de cooperare ar fi avut-o pe piață.
- 25 Ernst & Young a subliniat, pe de altă parte, că soluționarea litigiului principal va avea incidențe asupra chestiunii unei posibile sancțiuni penale, dat fiind că la 11 iunie 2015 autoritatea daneză pentru concurență și consumatori a sesizat Statsanklageren for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (Procurorul Public pentru Infrațiuni Economice Grave și Criminalitate Internațională, Danemarca) în vederea examinării acțiunilor EY pe plan penal.
- 26 Întrucât normele daneze privind controlul concentrărilor erau întemeiate pe Regulamentul nr. 139/2004, iar Consiliul Concurenței se referea în esență, în decizia atacată, la practica decizională a Comisiei și la jurisprudența instanței Uniunii, instanța de trimitere a considerat că interpretarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 ridică probleme.
- 27 În aceste condiții, Sø- og Handelsretten (Tribunalul Maritim și Comercial, Danemarca) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Potrivit căror criterii trebuie să se aprecieze dacă conduita sau acțiunile unei întreprinderi intră sub incidența interdicției prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 (interdicția de [punere în aplicare înainte de autorizare])? Acțiunea de punere în aplicare în sensul acestei dispoziții presupune ca acțiunea, în tot sau în parte, în fapt sau în drept, să fie un element constitutiv al schimbării efective a controlului sau al fuziunii activităților care continuă să fie desfășurate de întreprinderile participante și care – cu condiția atingerii pragurilor cantitative – generează obligația de notificare?
- 2) Rezilierea unui acord de cooperare precum cel din prezenta cauză, care este anunțată în împrejurări corespunzătoare celor prezentate [în decizia de trimitere], poate să constituie o acțiune de punere în aplicare care intră sub incidența interdicției prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și care sunt criteriile care trebuie să fie aplicate în acest caz pentru luarea unei decizii?
- 3) Prezintă vreo relevanță pentru răspunsul la a doua întrebare aspectul dacă rezilierea a generat în mod real pe piață efecte relevante din perspectiva dreptului concurenței?
- 4) În cazul unui răspuns afirmativ la a treia întrebare, se solicită clarificări privind criteriile și gradul de probabilitate care trebuie să fie utilizate pentru a decide în [litigiul principal] dacă rezilierea a generat asemenea efecte pe piață, în special importanța posibilității de a atribui aceste efecte altor cauze.”

Cu privire la competența Curții

- 28 Comisia a exprimat o serie de îndoieli cu privire la competența Curții de a statua asupra cererii de decizie preliminară, dat fiind că dreptul Uniunii nu este aplicabil în litigiul principal și că legea aplicabilă nu se referă la dreptul Uniunii, doar lucrările pregătitoare ale acestei legi precizând că aceasta trebuie interpretată în lumina Regulamentului nr. 139/2004, precum și a jurisprudenței Tribunalului Uniunii Europene și a Curții.
- 29 În această privință, trebuie să se amintească faptul că, potrivit articolului 267 TFUE, Curtea este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la interpretarea tratatelor, precum și a actelor adoptate de instituțiile Uniunii Europene. În cadrul cooperării dintre Curte și instanțele naționale, instituită prin acest articol, numai instanța națională are competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile fiecărei cauze, atât necesitatea unei decizii preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, dacă întrebările adresate de instanțele naționale au ca obiect interpretarea unei prevederi de drept al Uniunii, Curtea este, în principiu, obligată să se pronunțe (Hotărârea din 14 martie 2013, Allianz Hungária Biztosító și alții, C-32/11, EU:C:2013:160, punctul 19, precum și jurisprudența citată).
- 30 În temeiul acestei jurisprudențe, Curtea s-a declarat în mai multe rânduri competentă să statueze asupra cererilor de decizie preliminară referitoare la dispoziții de drept al Uniunii în cazuri în care situația de fapt din cauza principală se situa în afara domeniului de aplicare directă al dreptului Uniunii, dar în care aplicabilitatea respectivelor dispoziții fusese determinată de dreptul național, care se conforma, în soluționarea unor situații pur interne, soluțiilor reținute de dreptul Uniunii. Astfel, în asemenea cazuri există un interes cert al Uniunii ca, pentru evitarea unor viitoare divergențe de interpretare, dispozițiile sau noțiunile preluate din dreptul Uniunii să primească o interpretare uniformă, indiferent care ar fi condițiile în care acestea urmează să fie aplicate (Hotărârea din 14 martie 2013, Allianz Hungária Biztosító și alții, C-32/11, EU:C:2013:160, punctul 20, precum și jurisprudența citată).
- 31 În ceea ce privește prezenta cerere de decizie preliminară, este necesar să se arate că, contrar Legii italiene privind concurența în discuție în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 11 decembrie 2007, ETI și alții (C-280/06, EU:C:2007:775, punctele 23 și 24), Legea daneză privind concurența nu efectuează o trimitere directă la dispozițiile dreptului Uniunii a căror interpretare este solicitată.
- 32 De asemenea, contrar dispozițiilor Legii maghiare privind concurența în discuție în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 14 martie 2013, Allianz Hungária Biztosító și alții (C-32/11, EU:C:2013:160, punctul 21), Legea daneză privind concurența nu reproduce în mod fidel dispozițiile corespunzătoare ale Regulamentului nr. 139/2004.
- 33 Cu toate acestea, pe de o parte, din elementele dosarului adresat Curții rezultă că lucrările pregătitoare ale Legii daneze privind concurența arată că intenția legiuitorului danez era de a armoniza dreptul național al concurenței în materie de control al concentrărilor cu cel al Uniunii, dat fiind că dispozițiile naționale se întemeiază în esență pe Regulamentul nr. 139/2004. Astfel, articolul 12 c alineatul 5 din Legea daneză privind concurența introduce o interdicție privind realizarea oricărei operațiuni de concurență înainte ca aceasta să fi fost notificată sau autorizată de autoritățile competente, interdicție identică în esență cu cea prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.
- 34 Pe de altă parte, instanța de trimitere, în considerarea particularităților cauzei pendinte în fața sa și în special a lucrărilor pregătitoare ale legii naționale aplicabile cu a cărei interpretare este sesizată, a considerat că dreptul danez trebuia interpretat în special în lumina jurisprudenței Curții.
- 35 În aceste condiții, Curtea este competentă să răspundă la întrebările adresate de instanța de trimitere.

Cu privire la prima, la a doua și la a treia întrebare

- 36 Prin intermediul primei, al celei de a doua și al celei de a treia întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 trebuie interpretat în sensul că o concentrare nu este realizată decât printr-o operațiune care, în tot sau în parte, în fapt sau în drept, contribuie la modificarea controlului întreprinderii-țintă. În special, ea urmărește să afle dacă rezilierea unui acord de cooperare, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, poate fi considerată ca determinând realizarea unei concentrări și dacă, în această privință, este pertinent aspectul dacă o asemenea reziliere a produs efecte pe piață.
- 37 Pentru a răspunde la aceste întrebări, trebuie amintit că articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 se mulțumește să prevadă că o concentrare nu se pune în aplicare nici înainte de notificare și nici înainte de a fi declarată compatibilă cu piața comună.
- 38 Astfel, această dispoziție nu furnizează nicio indicație cu privire la condițiile în prezența cărora o concentrare este considerată pusă în aplicare și în special nu precizează dacă realizarea unei concentrări poate avea loc în urma unei operațiuni care nu contribuie la schimbarea controlului întreprinderii-țintă.
- 39 În consecință, trebuie constatat că modul de formulare a articolului 7 menționat nu permite, în sine, să se precizeze întinderea interdicției pe care o prevede.
- 40 Or, în cazul în care interpretarea literală a unei dispoziții de drept al Uniunii nu permite să se aprecieze domeniul de aplicare exact al acesteia, reglementarea în cauză trebuie interpretată atât pe baza finalității sale, cât și a economiei sale generale (Hotărârea din 7 septembrie 2017, Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punctul 20 și jurisprudența citată).
- 41 În ceea ce privește obiectivele urmărite prin Regulamentul nr. 139/2004, reiese în special din considerentul (5) al acestuia că acest regulament urmărește să se asigure că procesul de reorganizare a întreprinderilor nu provoacă daune durabile concurenței. În consecință, dreptul Uniunii trebuie să includă dispoziții care să reglementeze acele concentrări care pot afecta semnificativ concurența efectivă pe piața internă sau pe o parte semnificativă a acesteia. În acest sens, potrivit considerentului (6) al regulamentului respectiv, acesta trebuie să permită controlul eficient asupra tuturor concentrărilor în ceea ce privește efectul acestora asupra structurii concurenței în Uniune (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 septembrie 2017, Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punctul 21).
- 42 Tocmai pentru a asigura eficacitatea acestui control, astfel cum reiese din cuprinsul considerentului (34) al Regulamentului nr. 139/2004, întreprinderile sunt obligate să notifice în prealabil concentrările lor, iar realizarea acestora trebuie suspendată până la adoptarea unei decizii finale.
- 43 Or, este necesar să se arate în acest sens că articolul 7 alineatul (1) din regulamentul respectiv, prin faptul că interzice realizarea unei concentrări, limitează această interdicție doar la concentrări, astfel cum sunt definite la articolul 3 din același regulament, și exclude prin aceasta interzicerea oricărei operațiuni despre care nu se poate considera că contribuie la realizarea unei concentrări.
- 44 Rezultă că, pentru a defini domeniul de aplicare al articolului 7 din Regulamentul nr. 139/2004, trebuie luată în considerare definiția noțiunii de concentrare care figurează la articolul 3 menționat.
- 45 Or, potrivit acestei dispoziții, se consideră că se realizează o concentrare în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma fuzionării a două sau mai multe întreprinderi independente anterior sau părți ale unor întreprinderi sau a preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere sau de către una sau mai multe întreprinderi, a controlului

direct sau indirect asupra uneia sau mai multor întreprinderi sau părți ale acestora, înțelegându-se că controlul decurge din posibilitatea, conferită de drepturi, contracte sau alte mijloace, a exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi.

- 46 Rezultă că punerea în aplicare a unei concentrări, în sensul articolului 7 menționat, are loc imediat ce părțile implicate în concentrare realizează operațiuni care contribuie la modificarea de durată a controlului asupra întreprinderii-țintă.
- 47 Răspunde astfel cerinței asigurării unui control eficace al concentrărilor împrejurarea că orice punere în aplicare parțială a unei concentrări intră în domeniul de aplicare al aceluiași articol. În acest sens, dacă părților implicate în concentrare li s-ar interzice să realizeze o concentrare prin intermediul unei singure operațiuni, dar ar avea posibilitatea să ajungă la același rezultat prin operațiuni parțiale succesive, acest fapt ar reduce efectul util al interdicției prevăzute la articolul 7 din Regulamentul nr. 139/2004 și ar pune astfel în pericol caracterul prealabil al controlului prevăzut de acest regulament, precum și urmărirea obiectivelor acestuia.
- 48 În această optică, considerentul (20) al regulamentului menționat prevede că este oportun ca operațiunile care sunt strâns legate între ele printr-o legătură condițională sau care iau forma unei serii de tranzacții cu valori mobiliare desfășurate pe parcursul unei perioade rezonabil de scurte să fie tratate ca fiind o singură concentrare.
- 49 Cu toate acestea, întrucât asemenea operațiuni, deși efectuate în cadrul unei concentrări, nu sunt necesare pentru a ajunge la o modificare a controlului unei întreprinderi vizate de această concentrare, ele nu intră în domeniul de aplicare al articolului 7 din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel, aceste operațiuni, chiar dacă pot fi accesorii sau pregătitoare în vederea concentrării, nu prezintă o legătură funcțională directă cu realizarea acesteia, așa încât punerea lor în aplicare nu este în principiu susceptibilă să aducă atingere eficacității controlului concentrărilor.
- 50 Împrejurarea că asemenea operațiuni pot produce efecte pe piață nu este suficientă în sine pentru a justifica o interpretare diferită a articolului 7 menționat. Astfel, pe de o parte, examinarea efectelor unei operațiuni pe piață ține de fondul analizei concentrării. Or, obligația de suspendare prevăzută la articolul 7 din Regulamentul nr. 139/2004 se aplică independent de aspectul dacă concentrarea este sau nu este compatibilă cu piața comună, rațiunea sa de a fi fiind tocmai de a asigura un control eficace din partea Comisiei pentru toate operațiunile de concentrare.
- 51 Pe de altă parte, nu se poate exclude ca o operațiune care nu produce niciun efect pe piață să poată contribui totuși la modificarea controlului întreprinderii-țintă și, prin urmare, ca ea să realizeze cel puțin în parte concentrarea.
- 52 Rezultă că, prin prisma obiectivelor urmărite de Regulamentul nr. 139/2004, articolul 7 alineatul (1) din acesta trebuie interpretat în sensul că interzice punerea în aplicare de către părțile implicate în concentrare a oricărei operațiuni care contribuie la modificarea de durată a controlului asupra uneia dintre întreprinderile vizate de această concentrare.
- 53 O asemenea interpretare a acestui articol 7 se înscrie de asemenea în economia generală a Regulamentului nr. 139/2004.
- 54 Deși este adevărat că, potrivit considerentului (6) al acestui regulament, controlul preventiv asupra operațiunilor de concentrare instituit prin acesta vizează operațiunile de concentrare care au un efect asupra structurii concurenței în Uniune, de aici nu rezultă nicidecum că orice comportament al întreprinderilor care nu produce astfel de efecte iese de sub controlul Comisiei sau al autorităților naționale competente în materie de concurență (Hotărârea din 7 septembrie 2017, Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punctul 30).

- 55 În acest sens, regulamentul menționat, precum în special Regulamentul (CE) nr. 1/2003, face parte dintr-un ansamblu legislativ prin care se urmărește punerea în aplicare a articolelor 101 și 102 TFUE, precum și stabilirea unui sistem de control care garantează că concurența nu este denaturată pe piața internă a Uniunii (Hotărârea din 7 septembrie 2017, Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punctul 31).
- 56 Așa cum rezultă din articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, numai acesta din urmă este aplicabil în cazul concentrărilor, astfel cum sunt definite la articolul 3 din acest regulament, pentru care Regulamentul nr. 1/2003 nu este aplicabil în principiu (Hotărârea din 7 septembrie 2017, Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punctul 32).
- 57 În schimb, acest din urmă regulament rămâne aplicabil în cazul comportamentelor întreprinderilor care, fără a constitui o operațiune de concentrare în sensul Regulamentului nr. 139/2004, sunt totuși susceptibile să conducă la o coordonare între ele contrară articolului 101 TFUE și care, din acest motiv, sunt supuse controlului Comisiei sau al autorităților naționale de concurență (Hotărârea din 7 septembrie 2017, Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punctul 33).
- 58 În consecință, extinderea domeniului de aplicare al articolului 7 din Regulamentul nr. 139/2004 la operațiuni care nu contribuie la realizarea unei concentrări ar însemna, astfel cum arată în esență avocatul general la punctul 68 din concluzii, nu numai extinderea domeniului de aplicare al acestui regulament cu încălcarea articolului 1 din acesta, ci și reducerea în mod corespunzător a domeniului de aplicare al Regulamentului nr. 1/2003, care nu ar mai fi astfel aplicabil unor asemenea operațiuni, chiar dacă acestea pot determina o coordonare între întreprinderi, în sensul articolului 101 TFUE.
- 59 Având în vedere cele ce precedă, este necesar să se concluzioneze că articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 trebuie interpretat în sensul că o concentrare nu este realizată decât printr-o operațiune care, în tot sau în parte, în fapt sau în drept, contribuie la modificarea controlului asupra întreprinderii-țintă.
- 60 În ceea ce privește aspectul dacă rezilierea unui acord de cooperare, în condiții precum cele care stau la baza cauzei principale, poate fi considerată ca determinând realizarea unei concentrări, este necesar să se arate că, potrivit împrejurărilor descrise în cererea de decizie preliminară și a căror verificare revine instanței de trimitere, chiar dacă această reziliere face obiectul unei legături condiționate cu concentrarea respectivă și este susceptibilă să aibă un caracter accesoriu și pregătitor pentru aceasta, totuși, în pofida eforturilor pe care le poate produce asupra pieții, ea nu contribuie ca atare la modificarea de durată a controlului asupra întreprinderii-țintă.
- 61 Astfel, pe lângă împrejurarea că este vorba despre o operațiune privind doar una dintre părțile implicate în concentrare și un terț, și anume KPMG International, prin această reziliere, societățile EY nu au dobândit posibilitatea exercitării unei influențe oarecare asupra societăților KPMG DK, care, așa cum reiese din cuprinsul punctelor 12 și 13 din prezenta hotărâre, erau, din punctul de vedere al dreptului concurenței, independente atât înainte, cât și după rezilierea respectivă.
- 62 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la prima, la a doua și la a treia întrebare că articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 trebuie interpretat în sensul că o concentrare nu este pusă în aplicare decât printr-o operațiune care, în tot sau în parte, în fapt sau în drept, contribuie la modificarea controlului asupra întreprinderii-țintă. Rezilierea unui acord de cooperare, în împrejurări precum cele din litigiul principal, a căror verificare revine instanței de trimitere, nu poate fi considerată ca determinând punerea în aplicare unei concentrări, iar aceasta independent de aspectul dacă această reziliere a produs efecte pe piață.

Cu privire la a patra întrebare

- 63 Având în vedere răspunsul dat la prima, la a doua și la a treia întrebare, nu este necesar să se răspundă la a patra întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 64 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004, privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi („Regulamentul CE privind concentrările”), trebuie interpretat în sensul că o concentrare nu este pusă în aplicare decât printr-o operațiune care, în tot sau în parte, în fapt sau în drept, contribuie la modificarea controlului asupra întreprinderii-țintă. Rezilierea unui acord de cooperare, în împrejurări precum cele din litigiul principal, a căror verificare revine instanței de trimitere, nu poate fi considerată ca determinând punerea în aplicare a unei concentrări, iar aceasta independent de aspectul dacă această reziliere a produs efecte pe piață.

Semnături